Εγκωμιαστικός λόγος εις τον άγιον και πανένδοξον μεγαλομάρτυρα του Χριστού, Δημήτριον (Συμεών μοναχός και φιλόσοφος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Οκτωβρίου, 2016

1. Φίλοι τοῦ μάρτυρα, σήμερα μᾶς συγκέντρωσε ὁ σπουδαῖος ἀνάμεσα στοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ Χριστοῦ Δημήτριος, ὁ ἀληθινὸς πολιοῦχος καὶ θερμότατος προστάτης μας, προσφέροντάς μας τοὺς ἄθλους του σὲ πνευματικὸ συμπόσιο.

Ὅτι ἦταν λοιπὸν ξεχωριστὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ ὑπερεῖχε ἀπ᾽ ὅλους τοὺς ἄλλους σὲ δύο πράγματα, στὴ γενιὰ καὶ τὴν εὐημερία τῆς φύσης, καθὼς καὶ στὴ σύνεση τῶν θείων καὶ τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπινων εἶναι φανερὸ ἀπὸ πολλά, ποὺ τὸ δείχνουν καθαρά, ὅλα ὅσα σχετίζονται μ᾽ αὐτόν, ὅτι ἦταν ὅμως καὶ στοὺς ἄθλους ἀσυναγώνιστος, τὸ ἐπιβεβαιώνουν αὐτὰ ποὺ βλέπουμε.

Ποιὰ τιμὴ λοιπὸν τόσο μεγάλη καὶ ὑπέροχη, καὶ χοροστασία μὲ τὴ συμμετοχὴ ὅλου του λαοῦ καὶ ἄσματα γεμάτα χάρη, τοῦ ἔχουν ἀποδώσει ἀκόμη καὶ οἱ ἴδιοι οἱ βασιλιάδες περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον;

Καὶ ἂν αὐτὰ ποὺ τελοῦμε ἐδῶ γιὰ τὰ μαρτύρια καὶ τοὺς ἄθλους του, ποὺ ἔκανε γιὰ χάρη τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἀποδεικνύουν τόσο σπουδαῖο καὶ λαμπρό, πόσο σπουδαῖο θὰ τὸν ἀναδείξει ἡ εὐτυχία του στοὺς οὐρανούς;

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι νικητὴς σὲ κάθε λόγο, δὲν εἶναι καθόλου ἄξιο ἀπορίας ἂν θὰ κατανικήσει καὶ τοὺς δικούς μας ἐπαίνους. Ἀπὸ ἐδῶ λοιπὸν θὰ ἀποδειχτεῖ πολὺ περισσότερο ἄξιος θαυμασμοῦ, γιατὶ ὑστεροῦν ὅλοι λόγω τῆς ἀνωτερότητας τῆς δόξας του καὶ θὰ δοξαστεῖ περισσότερο, γιατὶ μειονεκτοῦν ὅλοι μετὰ ἀπὸ αὐτόν.

2. Θὰ ἀδιαφορήσουμε λοιπὸν γιὰ ἕνα τόσο σπουδαῖο θέμα ἂν καὶ ἔχουμε ἀνταποκριθεῖ πιὸ ἀργὰ ἀπὸ τὸν κατάλληλο χρόνο καὶ γιὰ νὰ μὴ φανοῦμε κατώτεροι ἀπὸ τοὺς προηγούμενους ὁμιλητές του μάρτυρα; Τόσο πολὺ θὰ διστάσουμε, ὥστε νὰ νομίζουμε ὅτι μὲ τὸ νὰ μὴν τὸν ἐγκωμιάζουμε τιμοῦμε περισσότερό τους ἑαυτούς μας καὶ καθαγιάζουμε τὴ γλώσσα; Σὲ καμιὰ περίπτωση. Καὶ αὐτὸ λοιπὸν τὸ ὅτι δὲν ἐπαρκοῦν οἱ λόγοι γιὰ τὴν ἀξία ἐκείνου καὶ ὑποχωροῦν μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο του ἀποτελεῖ μεγάλη φιλοδοξία γιὰ ὅσους τὸν ἐπαινοῦν. Τόσο μεγάλη δόξα εἶναι ὁ ἔπαινος τοῦ μάρτυρα.

3. Μιὰ καὶ ἔχω τονίσει ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ προοίμιο τοῦ λόγου ὅτι αὐτὸς ἦταν ἐξαιρετικὸς

σὲ ὅλα καὶ πανένδοξος καὶ στὰ δύο, ἀπὸ ποῦ νὰ ἐπιχειρήσω νὰ πλέξω τὸ ὑφάδι τῶν ἐγκωμίων; Ἀπὸ ὅπου λοιπὸν καὶ νὰ θελήσουμε, θὰ βροῦμε εὔκολα πολλὰ καὶ σπουδαία καὶ δὲν θὰ παραχωρήσουμε γενικὰ (ἐνν. τὸ ὑφάδι τῶν ἐγκωμίων) σὲ κανέναν ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὴν ἐξουσία καὶ τὰ πρωτεῖα, μέχρι ποὺ κανεὶς λόγος δὲν θὰ μὲ πείθει ὅτι δὲν καμαρώνουν οἱ μάρτυρες μὲ τοὺς ἐπαινετικοὺς λόγους, ποὺ ἀφιερώνονται σ᾽ αὐτούς, σὰν νὰ εἶναι δικοί τους.

Νὰ μιλήσει λοιπὸν κανεὶς γιὰ τὴ γενιά του, ποιὰ ἦταν, καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειά του καὶ γιὰ τὴν πατρίδα του καὶ γιὰ τὴ στρατιωτική του δύναμη καὶ τὴν ἐπαγγελματική του σταδιοδρομία καὶ τὴν εὐτυχία καὶ τὸν κλῆρο, τὰ ὁποῖα κέρδισε μὲ ἀφθονία χάρη στὴν εὐσέβεια καὶ στὶς δύο ζωές του, θὰ τραβοῦσε πολὺ μακριά, εἶναι κοπιαστικό, καὶ ἀποτελεῖ ἔργο τῆς ἱστορίας καὶ ὄχι τοῦ ἐγκωμίου. Μὲ τὴν ἐξαίρεση ὅμως νὰ ποῦμε ὅσα θὰ ἔπρεπε, εἶχε εὐγενικὴ καταγωγὴ σὰν ἕνας ἄλλος Ἰώβ, δὲν ἦταν βέβαια βασιλιάς, ὅπως ἐκεῖνος, τῆς Ἀνατολῆς ἢ τῆς Δύσης, γιὰ νὰ μιλήσουμε πιὸ οἰκεία, ἀλλὰ ἦταν ἀνθύπατος τῶν δικῶν μᾶς βασιλιάδων καὶ τῆς συγκλήτου.

4. Πατρίδα του ἦταν ἡ Θεσσαλονίκη, ὁ ἔνδοξος τόπος μας χάρη σ᾽ αὐτὸν τὸν ἴδιο, περισσότερο φημισμένη ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες πόλεις, καὶ ὑπερέχει ἀπὸ ὅλες σὲ ὅλα, γιὰ ὅσα ἐγκωμιάζεται μιὰ πόλη, πολὺ περισσότερο ὅμως γιατὶ ἔχει πολιοῦχο τὸ μάρτυρα. Ἡ στρατιωτική του καριέρα καὶ τὰ ἄλλα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξυμνεῖται ἡ ἐπίγεια φήμη, ὑπῆρξαν σ᾽ αὐτὸν λαμπρὰ καὶ σπουδαία, τοῦ φαίνονταν ὡστόσο ἀσήμαντα μπροστὰ στὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ προερχόταν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὴν αἰώνια δόξα. Γιατὶ μόνο τὸ Χριστὸ ἀγαποῦσε καὶ σεβόταν πάνω ἀπ᾽ ὅλους καὶ τὸν κήρυττε σωστὰ καὶ μὲ σαφήνεια στοὺς συμπατριῶτες του.

5. Ὅπως πάντα καὶ τότε τὸ νυχτερινὸ σκοτάδι τὸ διέλυε ὁ ἥλιος, ἔτσι καὶ τὸ σκοτάδι τῆς ἀσέβειας καὶ τῆς μανίας τῶν εἰδώλων, ποὺ ξερνοῦσε ἀπὸ τὰ μύχια του εἰδωλολάτρη Μαξιμιανοῦ, ποὺ κυβερνοῦσε ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη, ὁ Δημήτριος τὸ διέλυε μὲ τὶς ἀστραπὲς τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπειδὴ σκεφτόταν συνάμα μὲ σοφία καὶ σύνεση, ἀντάλλασσε τὸν πρόσκαιρο καὶ ἄθεο βασιλιὰ μὲ τὸν ἀληθινὸ καὶ αἰώνιο, καὶ γινόταν ἀπὸ ὕπατος ἀπόστολος καὶ ἀπὸ ἰλλούστριος γνώστης τῶν θείων μυστηρίων. Γιατὶ γνώριζε τὸ ἀνώτερο καὶ προοριζόταν μᾶλλον νὰ τὸν ρίξουν στοὺς ναοὺς τοῦ Θεοῦ παρὰ στὰ ἀνάκτορα τῶν ἁμαρτωλῶν βασιλιάδων, ποὺ ἀποπνέουν ἀσέβεια.

6. Αὐτὴ ἡ μεγαλόπολη λοιπὸν τὸν εἶχε ὅπως τώρα δὰ καὶ τότε καὶ ὑπέρλαμπρο ἄστρο τῆς αὐγῆς ποὺ ὑπερεῖχε μὲ τὴν ἀκτινοβολία τῆς εὐσέβειας τοῦ θείου καὶ νοητοῦ ἡλίου καὶ μὲ τὸ φεγγοβόλημα τῆς ψυχῆς, καθόλου κατώτερο ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ὁμορφιὰ τοῦ σώματος ποὺ ἦταν στὸ ἄνθος της καὶ ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ πολὺ μακριά.

7. Καὶ ὁ Μαξιμιανὸς λοιπόν, Ἐρκούλιος στὴ γενιὰ καὶ στὴ συμπεριφορὰ συνάμα, ὁρμᾶ στὴν περιοχὴ τῶν Ἰλλυριῶν σὰν ἀπειλητικὸ σύννεφο, ποὺ φέρνει τὴν

καταστροφή· γιατὶ ἦταν ἰσχυρὸς στὴν ἀσέβεια συνάμα καὶ στὴ σκληρότητα, κομπάζοντας καὶ μὲ ἄλλον τρόπο γιὰ τὴν τυραννία του, κυρίως ὅμως καυχιόταν μὲ τὶς νίκες τοῦ κατὰ τῶν Σαυροματῶν καὶ τῶν Γότθων. Μπαίνει λοιπὸν πρῶτα σ᾽ αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλη καὶ παραμένει μὲ ἀλαζονεία καὶ μὲ κακία, δυναμώνοντας συνάμα καὶ κατοχυρώνοντας τὴν ἀσέβεια.

8. Καὶ ὅταν ξεχύθηκε στὴ Δύση σὰν μιὰ ὁμίχλη καὶ ἄγρια θύελλα καὶ αἰγυπτιακὸ σκοτάδι, ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ περιγράφει λοιπὸν ἱκανοποιητικὰ τὶς συμφορὲς καὶ τὸν πόλεμο κατὰ τῶν χριστιανῶν; Ὁ λόγος εἶναι σύντομος καὶ ὁ χρόνος δὲν ἐπαρκεῖ.

Ἐκεῖνοι λοιπὸν ποὺ μιλοῦσαν μὲ τόλμη γιὰ τὴν εὐσέβεια καὶ κατέφευγαν στοὺς ἀγῶνες, πέθαιναν μὲ διάφορα φοβερὰ βασανιστήρια, ὅσοι ὅμως λόγω τῆς ἀσθενικῆς φύσης φοβόντουσαν λίγο ἀκόμη τὴ δοκιμασία, κρύβονταν στὶς σπηλιὲς καὶ τὰ βουνὰ καὶ τὰ ἀνοίγματα τῆς γῆς.

Τότε λοιπὸν ὁ λαμπρὸς λυχνίτης τῆς εὐσέβειας Δημήτριος, ποὺ δὲν κρυβόταν ἔξω καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἀλλὰ στὸ κέντρο της, γιὰ νὰ μὴ νομίσει κανεὶς ὅτι ἀποφεύγει τὸ μαρτύριο ἢ ἔχει δισταγμοὺς γιὰ τὸν ἀγώνα ἢ ἀπαρνιέται τοὺς κόπους (μὲ ποιὸν τρόπο ἄλλωστε θὰ ἔκανε αὐτὸ τὸ πράγμα, αὐτὸς ποὺ ἔκανε πολλοὺς μάρτυρες μὲ τὶς σοφές του παραινέσεις), ἀλλὰ γιὰ νὰ ὁδηγήσει περισσότερους στὸ Χριστὸ μὲ τὴ διδασκαλία, διοχέτευε πλούσια σ᾽ αὐτοὺς ποὺ τὸν πλησίαζαν τὸ θεῖο φωτισμό. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ κρυφτεῖ ὁλόκληρο τὸ λυχνάρι κάτω ἀπὸ τὸ μόδι.

Γιατὶ σὲ κάθε μέρος ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀφοσιωθεῖ στὴ μανία τῶν εἰδώλων καὶ ὑπηρετοῦσαν τοὺς κυβερνῆτες τῆς ἀσέβειας, ὠμὰ καὶ χωρὶς ἔλεος γύριζαν παντοῦ καὶ ἔψαχναν τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, γεμίζοντας χαρὰ μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ σὰν νὰ χόρταιναν ἀκόμη καὶ μὲ αὐτὸ μιμούμενοι τὴν αἱμοβόρα διάθεση τῶν δαιμόνων, ποὺ λάτρευαν οἱ ἴδιοι.

9. Καὶ γιατὶ πρέπει νὰ ὑπερβοῦμε τὸ λόγο; Σ᾽ αὐτὸν τὸν πανένδοξο Δημήτριο φτάνουν πιὰ μὲ ὁρμὴ σὰν ἄγρια θηρία στὶς ὑπόγειες στοές, ὅπου κρυβόταν, καὶ μὲ μεγάλη χαρά, γιατὶ τάχα πέτυχαν τὸ πιὸ σπουδαῖο θήραμα καὶ ἀπέδωσαν μεγαλύτερη εὐγνωμοσύνη στὸ Μαξιμιανό, ἔσυραν ὁδηγώντας ὡς ὑπεύθυνο τὸν ἀνεύθυνο.

10. Ἀλλὰ αὐτοὶ συνέλαβαν τὸν ἅγιο καὶ πήγαιναν βιαστικὰ μὲ μεγάλη χαρὰ στὸ βέβηλο καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀσεβὴς Μαξιμιανὸς ποὺ διασκέδαζε μὲ τὴν εὐμένεια τῶν ὑπηκόων του καὶ ἔκανε διασκέδαση ὁλόκληρη τὴ ζωή του, πήγαινε βιαστικὰ στὸ στάδιο τῆς πόλης, γιὰ νὰ παρακολουθήσει τὰ πένταθλα, τὰ ὁποῖα γνωρίζουν πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους οἱ ἄνθρωποι τοῦ θεάτρου, καὶ τὰ ὁποῖα μακάρι νὰ μὴν εἶχαν ὀνομασία, οὔτε νὰ ἦταν γνωστά, στὴν πραγματικότητα ὅμως, γιατὶ χαιρόταν μὲ τὶς αἱματοχυσίες καὶ ἱκανοποιοῦνταν μὲ τὸ φόνο τῶν ἀνθρώπων.

Ὑποστήριζε λοιπὸν πολὺ κάποιον Λυαῖο, ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὸ ἔθνος τῶν Βανδάλων, ὁ ὁποῖος ὑπερίσχυε ἀπ᾽ ὅλους τους ἄλλους καὶ στὸ μέγεθος καὶ τὴ δύναμη τοῦ σώματος καὶ διέτρεχε μὲ μεγάλη πείρα μέσα ἀπὸ τὶς σανίδες τῶν μαγγάνων, καὶ ὁ ὁποῖος ὅταν συμπλεκόταν μὲ πολλοὺς σὲ ἀγῶνες, πολλοὺς μέσα ἀπὸ τέτοια μονομαχία τοὺς ἔστειλε στὸ θάνατο.

Καθὼς λοιπὸν αὐτὸς πήγαινε μὲ σκοπὸ νὰ παρακολουθήσει τέτοια θεάματα καὶ εἶχε προετοιμαστεῖ ἐντελῶς γιὰ τὸ θέατρο, τὸν συνάντησε ὁ σπουδαῖος Δημήτριος, καθὼς τὸν ὁδηγοῦσαν σ᾽ αὐτόν.

11. Τώρα ὅμως ὁ λόγος γίνεται γεμάτος ἀγωνία, γιατὶ ἔφτασε στὸ σπουδαιότερο μέρος τῶν ἀγώνων τοῦ στεφανωμένου μάρτυρα. Μὲ ποιὸν τρόπο λοιπὸν θὰ περιγράψω ἀντάξια εἴτε τὸ θράσος τοῦ τυράννου εἴτε τὴ σταθερότητα τοῦ ἁγίου; Αὐτὸς πήγαινε πάνω στὴν ἅμαξα μὲ μεγάλη ἔπαρση καὶ φούσκωνε σύμφωνα μὲ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ Φαραώ, σὰν ἄλλος Αἰγύπτιος, βλασφημώντας τὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξαπολύοντας ὑβριστικὰ λόγια κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ καὶ ὅσοι προπορεύονταν καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν δυνάμωναν τὸ βόρβορο τῆς θρασύτητας καὶ φούντωναν τὴ φλόγα τῆς ἀλαζονίας.

Καὶ αὐτὸς ὁδηγοῦνταν μὲ χαμηλωμένα μάτια, ὅπως ὁ Χριστός μας στὸ παρελθὸν στὸν Ἡρώδη καὶ τὸν Πιλάτο ἀποστρέφοντας τὸ πρόσωπο νὰ κοιτάξει μὲ ἐκεῖνο τὸ βλέμμα τοῦ μαρτυρίου τὰ πρόσωπα τῶν ἀσεβῶν. Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ μὲ τοὺς σωματοφύλακές του ἀπηύθυνε αὐτὲς τὶς ἄθεες καὶ ἀσεβεῖς ἐρωτήσεις, δηλαδὴ ἂν εἶναι χριστιανὸς καὶ ἂν τὸ ἐπιβεβαιώνει ὅτι εἶναι καὶ δὲν ἔχει ἀλλάξει τὸ χαρακτήρα του.

Καὶ αὐτὸς δείχνοντας τὸ πρόσωπο καὶ τὴν ψυχή, γεμάτα χάρη καὶ λαμπρότητα μὲ καθαρὴ καὶ γεμάτη σύνεση φωνή, συντάραξε τὰ αὐτιὰ τοῦ ἀσεβοῦς. Καὶ εἶπε «*δὲν ἤθελες ἐσὺ βέβαια, σοφὲ στὰ μάταια καὶ ἰσχυρὲ στὴν ἀσέβεια νὰ εἶμαι καὶ νὰ ὀνομάζομαι χριστιανὸς καὶ νὰ λατρεύω τὸν κτίστη ἀπ᾽ ὅ,τι βέβαια τὴ κτίση, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ κάνω μαζὶ μὲ σένα ἀνόητες ἐνέργειες καὶ νὰ προσκυνῶ τὴν ἄψυχη καὶ ἀναίσθητη ὕλη καὶ νὰ βάλω ἐμένα πάνω ἀπ᾽ ὅσα ἔχουν γίνει γιὰ χάρη μου καὶ ὄχι βέβαια τὸ Θεὸ ποὺ δημιούργησε τὰ πάντα ἀπὸ τὸ μηδὲν καὶ τὰ ἔστησε μὲ θαυμαστὸ τρόπο.*

Ἀλλὰ ἐγὼ βέβαια δὲν τυφλώνω τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, καὶ ὅπως ἐσὺ ποὺ εἶσαι μύωπας στὸ θεῖο φῶς ἢ προσπαθεῖς νὰ κλείσεις τὰ μάτια στὴν ἀλήθεια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξευμενίζεις ἀποστάτες καὶ ψυχοφθόρους θεοὺς μὲ ξόανα καὶ ἀγάλματα καὶ σπονδὲς καὶ κνίσες καὶ νὰ πηγαίνεις νὰ βγάζεις δόγμα γιὰ τὴ κτίση μπροστὰ στὸ δημιουργό. Μακάρι καὶ σὺ ὁ ἴδιος νὰ ἐπανερχόσουν ἀπὸ τέτοια πλάνη καὶ νὰ μὴν προσπαθοῦσες νὰ κάνεις καὶ πολλοὺς ἄλλους συμμέτοχους στὴν καταστροφή σου. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀποκάμεις ἀπὸ τὰ πάντα, πολέμησε μόνο ἐκεῖνο ποὺ

μπορεῖς νὰ πολεμήσεις, τὸ σῶμα καὶ πλήγωσέ το καὶ χτύπησέ το μὲ ὁποιοδήποτε χτύπημα θανάτου. Πάλι λοιπὸν αὐτὸ θὰ τὸ λάβω ἄφθαρτο στὴν Ἀνάσταση καὶ θὰ δοξαστῶ αἰωνίως μαζὶ μὲ τὸ Χριστό, γιὰ τὸν ὁποῖο ὑποφέρω προσωρινά. Γιατὶ οὔτε σύ, οὔτε ἄλλος ἄνθρωπος ἔχει ἀποκτήσει τὴν ἐξουσία νὰ τιμωρεῖ τὴ νοερὴ ψυχή, παρὰ μόνο ὁ Θεός».

12. Μπροστὰ λοιπὸν σὲ τέτοια καὶ τόσο μεγάλη τόλμη τοῦ περίφημου καὶ ἐκλεκτοῦ μας ὁ ἀσεβὴς ἀφοῦ ἀπόκαμε μὲ ἔκπληξη καὶ σαστιμάρα καὶ ἀκόμη ἐπειδὴ πήγαινε βιαστικὰ στὸ στάδιο καὶ γιὰ τὰ ἄλλα θεάματα καὶ κυρίως γιὰ τὴ μονομαχία τοῦ Λυαίου, διέταξε τελικὰ νὰ φρουροῦν τὸν ἅγιο κάπου ἐδῶ, στὶς στοὲς κάποιου δημόσιου λουτροῦ κοντὰ στὸ στάδιο. Καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ μάρτυρας συνέτριψε τὰ ψυχοφθόρα βέλη τῶν λόγων τοῦ ἀσεβοῦς, γιατὶ δὲν ταίριαζε νὰ χαρακτηρίσουμε διαφορετικὰ τὰ βλάσφημα λόγια του, καὶ πέτυχε τὸν πρῶτο ἄθλο του σύμφωνα μὲ τὸ Χριστὸ καὶ νίκησε δυναμικὰ αὐτὸν ποὺ κυριαρχοῦσε σὲ πολλοὺς μὲ τὴν τυραννία του.

13. Καὶ τὸν ἀθλητὴ λοιπὸν ἀκολούθησε ἡ φυλακὴ καὶ ἀντὶ τοῦ Μαξιμιανοῦ προσπαθοῦσε νὰ τὸν κεντρώσει ἕνας σκορπιός· γιατὶ ὁ ἐχθρός των ἁγίων εἶναι προορισμένος ἀπὸ τὴ φύση του νὰ ἐπιτίθεται σ᾽ αὐτοὺς μὲ ὅλα τὰ μέσα καὶ νὰ καταντροπιάζεται, γιατὶ νικιέται παντοῦ· μὲ τὸ χέρι λοιπὸν τοῦ μάρτυρα, ποὺ σχημάτισε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ὁ σκορπιὸς φάνηκε καθαρὰ ἀμέσως νεκρὸς καὶ ἀδρανής.

14. Ὁ Μαξιμιανὸς ὅμως κάθισε στὴν πρώτη θέση στὸ στάδιο μαζὶ μὲ τοὺς συνέδρους του καὶ ξεκίνησε νὰ καλεῖ μὲ τοὺς κήρυκες ὅποιους ἤθελαν νὰ μονομαχήσουν μὲ τὸ Λυαῖο· καὶ ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶχαν φοβηθεῖ τὴ δύναμη καὶ τὸ ψηλὸ ἀνάστημα τοῦ Λυαίου, ἕνας Νέστωρ ἀρκετὰ νέος, χριστιανὸς καὶ στὸ ἦθος καὶ στὴ γενναιότητα καὶ πολὺ πιὸ δυνατὸς στὸ θάρρος καὶ τὴ φρόνηση ἀπὸ τὸ Νέστορα τῆς Πύλου, τρέχει στὸ μάρτυρα, ποὺ βρισκόταν στὴ φυλακή, καὶ τοῦ ἀνακοινώνει τὴν ἀπόφασή του καὶ τοῦ ζητᾶ ἐπίμονα νὰ τὸν βοηθήσει μὲ τὴν προσευχὴ στὴ μονομαχία μὲ τὸν ἐχθρὸ καὶ νὰ καταβάλει τὸ θράσος τοῦ Λυαίου.

15. Πιὸ γρήγορα λοιπὸν ὁ μάρτυρας μὲ τὴν παράκληση στὸ Χριστὸ γιὰ βοήθεια καὶ μὲ τὸ ἐφόδιο τοῦ σταυροῦ προφήτεψε στὸ Νέστορα καὶ τὴ νίκη τοῦ κατὰ τοῦ Λυαίου καὶ τὸ μαρτύριό του γιὰ χάρη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἔστειλε θωρακισμένο στὸ στάδιο.

16. Ἐμφανίζεται λοιπὸν ὁ Νέστωρ μὲ θάρρος στὸ βασιλιά, κάνει φανερὸ τὸ σκοπὸ τῆς παρουσίας του, τὸν εὐσπλαχνίζονται ὅλοι καὶ μόνο γιὰ τὴν τόλμη του, τὸν θαυμάζουν ὁ Μαξιμιανὸς καὶ οἱ σύνεδροί του, τὸν πιέζουν νὰ λάβει χρήματα, ὥστε νὰ ἀπαλλαγεῖ μὲ αὐτὰ ἀπὸ τὸ Λυαῖο καὶ νὰ μὴν ζεῖ μὲ δυσκολία. Ὁ Νέστωρ τοὺς περιγελᾶ ὅλους καὶ τοὺς περιφρονεῖ· δηλώνει φανερὰ ὅτι ἔσπευσε νὰ νικήσει μόνο τὴ θρασύτητα τοῦ Λυαίου· συμπλέκεται μὲ τὸ Λυαῖο, τοῦ δίνει καίριο χτύπημα, σκοτώνει

τὸν ἐχθρὸ καὶ τελικὰ ἀφοῦ δήλωσε ὅτι εἶναι χριστιανὸς ἀκολούθησε τὸ δρόμο γιὰ τὸ θάνατο, νίκησε διπλὴ νίκη καὶ κέρδισε διπλὰ ἔπαθλα.

17. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ὅμως ἡ καρδιὰ τοῦ Μαξιμιανοῦ εἶχε γεμίσει μὲ σκοτοδίνη καὶ δὲν μποροῦσε καθόλου νὰ βρεῖ μὲ τί τρόπο θὰ παρηγορηθεῖ γιὰ τὴ συμφορὰ ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Λυαίου· ἀποδείχτηκε λοιπὸν πιὸ σκληρὸς ἀπέναντι στοὺς χριστιανοὺς ἀπ᾽ ὅ,τι προηγουμένως καὶ βγάζει τὸ πιὸ σκληρὸ διάταγμα νὰ τοὺς ἐξαφανίσει ἀπὸ τὴ γῆ.

18. Καὶ τότε λοιπόν, ὅταν τοῦ θύμισαν γιὰ τὸν καλλίνικο μάρτυρα Δημήτριο, αὐτοὶ ποὺ τὸν κατέτρωγαν μὲ τὰ ἀφανέρωτα σαγόνια τοῦ φθόνου, ὅτι ἀποδείχτηκε κακὸς οἰωνὸς γι᾽ αὐτόν, δίνει διαταγὴ στοὺς σωματοφύλακές του νὰ πᾶνε σ᾽ ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου φρουροῦσαν τὸν ἅγιο, καὶ νὰ τὸν κατασφάξουν μὲ τὶς λόγχες καὶ τὶς ρομφαῖες ὅλων καὶ νὰ τὸν θανατώσουν. Μποροῦσε λοιπὸν νὰ ἀντιληφθεῖ κανεὶς ἕνα θόρυβο καὶ μιὰ ἄτακτη προσέλευση σ᾽ αὐτὸ τὸ μέρος ὅλων αὐτῶν ποὺ ἀνταγωνίζονταν, ποιὸς θὰ βυθίσει πρῶτος τὸ ξίφος στὸ μάρτυρα καὶ θὰ προσφέρει τὴν πιὸ μεγάλη χάρη στὸ Μαξιμιανό. Τὰ διάφορα ξίφη λοιπὸν κατευθύνονταν μὲ μιὰ φορὰ στὸ ἴδιο μέρος τοῦ σώματος καὶ προξενοῦσαν στὸν ἀθλητὴ δυνατοὺς καὶ βίαιους πόνους.

19. Ὅμως ἀπέφυγε ἐκεῖνα τὰ ἀσεβῆ χέρια τοῦ Βριάρεως καὶ τὴν ψυχοφθόρα Χάρυβδη ἢ τὴν ἀναρρόφηση τῆς μανίας τῶν εἰδώλων καὶ μπαίνει στὸ οὐράνιο λιμάνι μὲ εὐχαριστήριους ὕμνους καὶ παρουσιάζεται στὸ Χριστό, γιὰ τὸν ὁποῖο σφαγιάστηκε μὲ προθυμία λάμποντας ἀπὸ τοὺς ἱδρῶτες καὶ ἔχοντας λάβει τὴ θεϊκὴ καὶ ἀπρόσιτη κληρονομιὰ μαζὶ μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς προφῆτες καὶ τοὺς μάρτυρες καὶ ὅλους τους ἁγίους ἀπὸ πάντα.

Καὶ τώρα βρίσκεται στοὺς οὐρανοὺς μαζὶ μὲ ὅλους τους ἁγίους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πῆρε τὰ πιὸ καλὰ ἀπὸ τὸν καθένα καὶ δημιούργησε ἀκριβῶς τὸ πιὸ ὡραῖο εἶδος τῆς ἀρετῆς. Γιατὶ ἄλλου μιμήθηκε τὴ σοφία, ἄλλου τὴ γενναιότητα, ἄλλου τὴν ἐπιείκεια, ἄλλου τὴν πιὸ μεγάλη καρτερικότητα στὸ μαρτύριο, τὰ πάντα ὅσο κανένας, καὶ ἔτσι ὅλα συγκεντρώθηκαν σ᾽ αὐτὸν στὸν ὑπέρτατο βαθμό, ὅσο σὲ κανέναν ἄλλον ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους. Μὲ τὸ νὰ ἐπιτύχει λοιπὸν ὅλα αὐτά σε ὑπερβολικὸ βαθμό, κυριάρχησε σὲ ὅλους ἀσύγκριτα.

20. Ἂν πρέπει ὡστόσο νὰ ἐπιβεβαιώσουμε τὸ λόγο μας, λίγες ρανίδες αἵματος πλημμυρίζουν συνεχὲς μύρο καὶ τὸ θαῦμα ἔχει ξεπεράσει κάθε ἀνθρώπινη λογική. Ἴσως λοιπὸν ὁ Νεῖλος τῆς Αἰγύπτου καὶ ὁ ὠκεανὸς μὲ τὰ βαθιὰ ρεύματα, ἂν ἀντλοῦνταν ἀπὸ τόσους πολλοὺς καὶ κάθε μέρα, θὰ περιορίζονταν σὲ πολὺ μικρὰ ὅρια.

21. Σχετικὰ λοιπὸν μὲ τὰ θαύματα ποὺ ἔγιναν μέχρι τὶς μέρες μας, ἂν προσπαθήσει

κανεὶς νὰ τὰ περιγράψει ἀναλυτικά, μοῦ φαίνεται τὸ ἴδιο σὰν νὰ νομίζει κάποιος πὼς ἀπαριθμεῖ τὰ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ ἢ τὴν ἄμμο τῆς θάλασσας ἢ τῆς βροχῆς τὶς στάλες μὲ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου.

Γιατὶ ποιὸς θὰ μπορέσει μέχρι καὶ σήμερα, ἀπὸ τότε ποὺ ἀγωνίστηκε μὲ πάθος γιὰ τὸ Χριστό, νὰ περιγράψει τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων του, ποὺ ἔγιναν παντοῦ καὶ στὴν πόλη του καὶ στὰ περισσότερα καὶ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου σὲ ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη, ἐκεῖνα ποὺ ἀποτρέπουν τοὺς ἐχθρούς, ὅταν βρίσκεται μπροστὰ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς στὴ μάχη καὶ στὸν κίνδυνο, ἐκεῖνα ποὺ διαλύουν τὴ μεγάλη πείνα καὶ τὶς μεταδοτικὲς καὶ διάφορες ἄλλες ἀρρώστιες σὲ διαφορετικὲς ἐποχὲς καὶ μὲ διαφορετικοὺς τρόπους, ὅταν συμφωνεῖ μὲ συμπάθεια στὰ αἰτήματα, αὐτῶν ποὺ ζητοῦν, καὶ ὅσα θαύματα ἔγιναν στὴ θάλασσα καὶ ὅσα ἔγιναν σὲ ὅλους καὶ στὸν καθένα χωριστά, ὅταν συμπαραστέκεται καὶ προασπίζει αὐτοὺς ποῦ τὸν παρακαλοῦν;

Ἀκόμη λοιπὸν καὶ ἂν εἶχα, σύμφωνα μὲ τὴν ποίηση, δέκα γλῶσσες καὶ δέκα στόματα, ἐγὼ βέβαια θὰ πρόσθετα καὶ ἄλλα τόσα χέρια, δὲν θὰ κατόρθωνα οὔτε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ λέω καὶ νὰ περιγράφω ἀκριβῶς τὶς θαυματουργικὲς ἱκανότητες τοῦ θαυματουργοῦ Δημητρίου.

22. Εἶναι καλύτερα ὅμως νὰ λέμε ἐκεῖνο τὸ λόγο, ὅτι δηλαδὴ ὁ Κύριος θὰ πραγματοποιήσει τὸ θέλημα αὐτῶν ποὺ τὸν σέβονται· καὶ στοὺς ἁγίους του στὴ γῆ ἔκανε θαυμαστὰ ὅλα τὰ θελήματά του μὲ αὐτούς. Τί καλὸ περιεχόμενο καὶ πραμάτεια εἶχε ἐκεῖνος, τί ἄθληση καὶ τί σύνεση! Μὲ λίγο αἷμα πῆρε ὡς ἀντάλλαγμα τὴν οὐράνια βασιλεία, μὲ τοὺς πρόσκαιρους πόνους, τὴν ἀπέραντη εὐφροσύνη καὶ μὲ τὴν πολὺ σύντομη ζωὴ τοῦ τὴ μακραίωνη καὶ ἀτελεύτητη ζωή.

23. Ἂς μιμηθοῦμε λοιπὸν μὲ ζέση τὸ Δημήτριο κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅσοι συγκεντρωθήκαμε καὶ τιμοῦμε τοὺς ἄθλους του καὶ πανηγυρίζουμε γι᾽ αὐτοὺς μὲ λαμπρὸ τρόπο. Ἂς σπεύσουμε καὶ στὴ θεωρία καὶ στὴν πράξη, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν κερδίσουμε τὴν ἴδια δόξα μὲ ἐκεῖνον, εἶναι βέβαια ὑπερβολικὸ νὰ ποῦμε αὐτὸ τὸ πράγμα, ἀλλὰ τουλάχιστον μικρότερη. Ἂν ὅμως δὲν κερδίσουμε οὔτε αὐτή, γιατὶ καὶ αὐτὸ μας εἶναι ἀρκετὸ λόγω τῆς νωθρότητας ποὺ ἔχουμε, τουλάχιστον, ἐπειδὴ νομίζουμε ὅτι πανηγυρίζουμε ἀντάξια καὶ θεάρεστα γιὰ ὅσα ὁ Θεὸς χαίρεται μαζὶ μὲ τὸ μάρτυρα καὶ ὅτι ἑορτάζουμε μὲ θεϊκὸ τρόπο, νὰ μὴν ἐπιθυμοῦμε περισσότερο τὶς ἡδονὲς χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε καὶ νὰ χαριζόμαστε πιὸ πολὺ στοὺς δαίμονες καὶ νὰ πάθουμε τὸ ἴδιο πράγμα μὲ αὐτοὺς ποὺ κινδυνεύουν στὸ λιμάνι καὶ προσβάλλονται ἀπὸ ἀθεράπευτες ἀσθένειες στὸ ἰατρεῖο.

24. Ἔχουμε συνεργὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὶς καλὲς πράξεις, μὲ τὶς προσευχὲς τῆς Θεοτόκου, τῶν ἐπουράνιων τάξεων, τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν μαρτύρων καὶ τῶν αἰώνια ἁγίων, καὶ αὐτὸν ποὺ τώρα τελοῦμε τὴ μνήμη του νὰ ἱκετεύει συνέχεια

γιὰ χάρη μας. Χαίρεται ὁ κόσμος τῶν ἁγίων μὲ κάθε τρόπο καὶ σὲ κάθε ἐποχὴ ἀπὸ κάθε ἡλικία καὶ τάξη, γιατὶ βλέπουν τὸ πλῆθος τους νὰ δυναμώνει καὶ νὰ αὐξάνεται, σὰν νὰ καταλαβαίνουν ὅτι ἡ πολυπληθὴς μερίδα ποὺ βρίσκεται ἀριστερὰ τοῦ Θεοῦ πάλι εἶναι σκυθρωπή.

25. Ὅμως, Δημήτριε, κόσμημα καὶ ὀμορφιὰ τῶν ἀθλητῶν, ξαναγυρίζω σὲ σένα πιὰ καὶ στρέφω τὸ λόγο πρὸς τὰ ἐπάνω, γιατὶ ἔχω λυγίσει περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου γιὰ σένα καὶ ἐπιθυμῶ πιὸ πολὺ νὰ ἀναπνέω ἐσένα παρὰ τὰ εὐωδιαστὰ ἀρώματα, εὐσεβὲς καὶ εὐγενέστατο βλάστημα ἀπὸ εὐσεβῆ καὶ εὐγενικὴ ρίζα, κατάφορτο ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἄθλησης, λαμπρὲ καὶ στὰ δύο καὶ ἐνδοξότατε σὲ ὅλα καὶ ὁλόφωτη λαμπάδα τῶν χριστιανῶν, καταστροφὴ τῆς ἀσέβειας καὶ τοῦ Μαξιμιανοῦ, δάσκαλε καὶ σύμμαχε τοῦ Νέστορα καὶ πρόξενε τῆς ἄθλησης καὶ ἰσχυρότατε καταστροφέα τῆς ἀλαζονείας τοῦ Λυαίου, σὺ ποὺ ἀπεικόνισες τὸ πάθος τοῦ Δεσπότη καὶ πληγώθηκες μὲ τὶς λόγχες στὴν πλευρά, ὅπως ἐκεῖνος καὶ γιὰ τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσες τότε ἀναβλύζεις τώρα σὰν κρουνὸς τὸ εὐωδέστατο καὶ ἰαματικὸ μύρο, σὺ ποὺ περιπολεῖς μὲ τὸ πνεῦμα σου τοὺς οὐρανοὺς μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ παρευρίσκεσαι μαζί τους στὸν ἀκλόνητο θρόνο τοῦ Θεοῦ, καὶ χάρισες σὲ μᾶς καὶ τὴν πόλη σου τὸ μαρτυρικότατο σῶμα σου σὰν ἀκένωτο θησαυρό, τὸ ἀνυπολόγιστο πέλαγος τῶν ἄπειρων καὶ πιὸ μεγάλων θαυμάτων, σὺ ποὺ μοίρασες σωστὰ τὸν ἑαυτό σου στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανὸ καὶ καθόλου δὲν ἀπουσιάζεις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πάνω ἐποπτεύεις καὶ κάτω φροντίζεις τὴν πόλη σου, φιλοπόλι καὶ φιλάνθρωπε ποὺ ἐπαναφέρεις σύντομα τὴ συμπάθεια τοῦ Θεοῦ, ὅταν ὑποχωρεῖ μερικὲς φορὲς ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων μας, εἴθε νὰ δέχεσαι τοὺς λόγους καὶ τοὺς ἐπαίνους μας ποὺ προσφέρονται στὴ λαμπρὴ μνήμη τῶν ἀγώνων σου, ὅπως ὁ ἀθλοθέτης Χριστὸς ἔπλεξε τὸν ἔπαινο τῶν νηπίων, καὶ ἂν δὲν φτάνουν τὴ δική σου ἀξία, ὅμως δὲν ὑστεροῦν στὴν ἀγαθή μας πρόθεση· ρίξε ἕνα βλέμμα λοιπὸν ἀπὸ τὸν οὐρανό, κατέβα γιὰ λίγο ἐδῶ μαζί μας καὶ δὲς τὴν ἀγάπη τῆς πόλης σου γιὰ σένα, παρατήρησε τὶς μελωδίες τῶν συγκεντρωμένων, τὸ ἱερότατο ποίμνιό σου νὰ συμμετέχει στὸ πνευματικὸ συμπόσιο μαζὶ μὲ τὸν ἱεράρχη στὴ μνήμη σου, ὁλόκληρο τὸ ναό σου νὰ φωτίζει ὅλους τους παρόντες ἀπὸ τὴν ἄφθονη φωτοχυσία, τὴν εὐωδιὰ ἀπὸ τὰ θυμιάματα νὰ γεμίζει τὸν ἀέρα καὶ κάθε ἡλικία καὶ τάξη νὰ ἐπικροτοῦν μὲ μεγάλη χαρὰ τοὺς ἄθλους σου. Σχεδὸν σήμερα ἡ γῆ μιμεῖται τὸν οὐρανὸ καὶ ἡ ἁπλωμένη λαμπρότητα στὸ ναὸ τοῦ καλλίνικου σώματός σου κάνει ὁλοφάνερη τὴν ἐκεῖ λάμψη τοῦ φωτὸς ποὺ προστίθεται σὲ σένα ἀπὸ τὸ Θεό.

26. Εἴθε νὰ ἀνταμείβεις ἐπάξια ὅλους, μοιράζοντας τὶς προσφορές σου καθημερινὰ στὸν καθένα. Πρῶτα στεφάνωσε τοὺς πιστοὺς βασιλιάδες μας μὲ νίκες· γιατὶ καὶ οἱ ἴδιοι ἐπίσης τιμοῦν ξεχωριστὰ τὴν πανηγυρική σου ἑορτή. Ὑπόταξε στὰ πόδια τους τὰ στρατεύματα τῶν ἐχθρικῶν ἐθνοτήτων, παράτεινε εἰρηνικὰ τὴν ὑπόλοιπη ζωή τους, ἐνισχύοντάς τους μὲ τὴν ὀρθοδοξία, καὶ ρυθμίζοντάς την μὲ τὴ σωστὴ διοίκηση.

27. Ἀπομάκρυνε τὰ σκάνδαλα τῶν Ἐκκλησιῶν, συμμάχησε μὲ τὸ στρατὸ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, δίνε συνεχῶς τὴ χάρη σου, ποὺ βοηθᾶ μὲ κάθε τρόπο, στὸν ποιμένα καὶ ἱεράρχη τῆς πατρίδας σου, ἐποπτεύοντας μαζὶ μὲ τὸν ἱεράρχη, βοηθώντας τὸ ποίμνιο νὰ εἶναι σὲ ἐπαγρύπνηση καὶ νὰ τὸν σέβεται, προετοιμάζοντας τὸν νὰ διδάσκει τὸ ποίμνιο μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ τὸ ἀποδείξει πιὸ δυνατὸ ἀπὸ τοὺς λύκους ποὺ καταστρέφουν τὴν ψυχή, καὶ νὰ τὸ ὁδηγήσει στὴν οὐράνια μάνδρα. Παρηγόρησε ὅσους βρίσκονται σὲ στενοχώριες, βοηθώντας ἀνάλογα πλούσιους καὶ φτωχούς, κάνοντας συνετοὺς καὶ τοὺς γέρους καὶ τοὺς νέους στὰ καθήκοντά τους, ἀξιώνοντας κάθε ἡλικία μὲ πολὺ μεγάλη φροντίδα γιὰ τὴ δωρεὰ τῶν χαρίτων σου.

28. Γιὰ ὅλα αὐτά, εἴθε νὰ μᾶς χαρίσεις τὴ νίκη κατὰ τῶν δαιμόνων καὶ τῶν παθῶν καὶ ὅταν λίγο ἀργότερα ἀποδημήσουμε ἐκεῖ νὰ μᾶς κάνεις δεξιοὺς παραστάτες τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ μὲ τὶς παρακλήσεις σου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ συμμετέχουμε σὰν ἀσήμαντοι δοῦλοι σου στὴν αἰώνια καὶ θεία λαμπρότητα, μὲ τὴ χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἔχει τὴ δόξα καὶ τὴ δύναμη στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

("Ἅγιος Δημήτριος, Εγκωμιαστικοί λόγοι Επιφανών Βυζαντινών λογίων", Εκδ. ΖΗΤΡΟΣ, 2004)

(Πηγή ηλ. κειμένου: nektarios.gr)